

1

ALL ABOUT
THE MONEYKURDISH
TRANSLATION

ئەم پەرەزە راسنەنە
لەبارەى ئەو پشەنەنە
داراییەوێە کە دەشت
بەگرتەوێە و ئەو بودجە
پێدانهیە کە دەتوانیت
داواکاری بۆ پیشکەش
بکەیت. بۆ زانیاری
زیاتر یان ئامۆژگاری،
بە ژمارە تەلەفۆنی 0800
023 233 پەڕەزە
بە هێڵی ئامۆژگاری
سەرپەرشتیارانەو بە
(ڕۆژانی هەفتە، 10:30
بەیانان — 3 پاش نیوەڕۆ)
یان ئیمەیل بۆ advice@becomecharity.org.uk
بکە.

هەمووی لەبابەت پارەوێە، پارە، پارە

پشەنەنەى لە دەستەلاتی خۆجێتەوێە

بۆنسی خۆبەندى بەلا — لە خۆبەندى بەلا
دەخۆبەندى؟ پارەوێە گرێگرتەى بەک — جارى
2000 پارەندى دەگرتەوێە، بە گشتى لەماوەى
خۆبەندەکەدا بە گۆژمە (قیست) دەدریت.

شونى نیشەجێبوون لەکاتى پشەوێە خۆبەندى
بۆ خۆبەندى بەلا — یان دەبیت شوێنکەت
بەدریتى تیايدا بژیت یان پارەمەى بۆ دانى کرێ
شوێنکەت وەر بگریت.

پاڤشەى بۆ تێچوونەکانى خۆبەندى، کەوتە
سەرکار و پراڤەنە — دەبیت هەموو دەستەلاتە
خۆجێهەکان سیاسەتێکى داراییان بۆ ئەوانە هەبێت کە
سەرپەرشتى جێدەهێلن و پلانى پاڤەهەکەت دەبیت ئەو
پارەتێهە دیارى بەکات کە پێویستە.

دەستەلاتى خۆجێت ئەرکى سەرشارى
کە بووێە 18 سال ئەم پاڤشەتێه
داراییەى خوارمەت بۆ فەرهم
بکات:

بەخشى جێهێشتنى سەرپەرشتى
Leaving Care Grant (بەشە پارەى
دامەزراندنى مال) — بۆ دانانى ناوالت.
رێنمايەکانى حکومەت دەلێن ئەمە
دەبیت لانی کەم 2000 پارەند بێت.

بۆنسی 16-19 — تەمەنت لە نیوان 16-
19 یە؟ خەریکى خۆبەندى؟ دەتوانیت بۆ هەر سالیکی
خۆبەندى 1200 پارەند لە گۆرێهەکەت وەر بگریت.

بەرە پارەى دەستگیرۆى Benefits

زۆر فاکتەر کاربەر یان لەسەر دیاریکردنى ئەو
پاڤشەتێهە داراییە هەیه کە دەتوانیت داوايان بەکەت
و ئەو بەرەش کە وەرى دەگرت. ژمێرکارانى
پاڤشەتێهەکان Benefit Calculators رێگایەکی باشە بۆ
دەرھێنان و زانینى ئەوێە چى دەگرتەوێە (شیاوێ
چیت) — ئەوان هەموو کارە گرێهەکە دەکەن! تەماشای
entitledto.co.uk و turn2us.org.uk بکە.

پێویست ناکات بە جۆب سەنتەر Job Centre
بانییت کە سەرپەرشتى جێهێشتووە، بەلام ئەگەر
کردت، ئەو دەبیت پشەنەنەى سەرپەرشتى بکەن.
لە 2017 دا یونێتەرسل کرێدیت Universal
Credit جێی پاڤشەتێهە داراییە تاکەکەسییەکان
دەگرتەوێە بە بەکات پارەدان خۆشەوێهە داراییە
لەبەرچاو دەگرت.

سێ هەرەوێهە پشەنەنەى داراییە بۆ کەسانى لاوی
سەلت ئەمانەن:

○ بەشە پارەى ئەوانەى بەدوای کاردا دەگەڕێن-
ئەگەر تەمەنت لەنیوان 18-24 سال بێت،
خۆبەندەکەت بە کاتى ئەو Full-Time نەبیت،
چالاکانە بۆ کار بگەڕیت / بۆ کارکردن لەبەر
دەست بێت یان هەفتانە لە 16 کاترێمێر کەمتر
کار بکەیت، ئەو دەتوانیت هەفتانە 57.90 پارەند
وەر بگریت.*

○ پاڤشەتێهە داها — ئەگەر تەمەنت لە نیوان 16-19
سال بێت و خۆبەندى بە کاتى ئەو Full-Time
بەخۆبەندى و لەگەڵ ئەوێە باوک یان دایک بێت،
لەگەڵ یەکێک لە باوانت نەزیت یان پەنابەر بێت،

○ پاڤشەتێهە داراییە خانوونەشێن- ئەگەر دوو لە
خێزانت بژیت، داهاکەت کەم بێت و پاشەکەوتى
لە 16000 پارەن کەمتر هەبیت، ئەو دەتوانیت
پارەمەى بۆ دانى کرێ خانووەکەت وەر بگریت.
ئەو کەسانەى کە ناتوانن داواى ئەمە بکەن،
هاوڵاتیانى یەکێتى ئەوروپا و ئەو پەناخوێزانەن
کە مافی مانەو 'Leave to Remain' یان نیه و
ئەوانەن کە بەکاتى ئەو دەخۆبەندى (مەگەر مندالت
هەبیت، ئەوکات دەیانگرتەوێە). بەرە جیاواز مەکانى
ئەو پاڤشەتێهە لەسەر ئەو شوێنە رادەوستن کە لێی
دەژیت. ئەوانەى سەرپەرشتیان جێهێشتووە و
پاڤشەتێهە داراییە بۆ خانوونەشێن دەیانگرتەوێە
دەبیت تا تەمەنى 22 سالی بەرە پارەى پاڤشەتێهە
تەواوێە یەک-ژووری-نووستى بیانگرتەوێە.

○ ئەگەر پاڤشەتێهە داراییە وەر بگریت و هێشتا
پێویستت بە پارەمەنى سەرپەرشتى هەبیت، ئەو
دەتوانیت داواکاری بۆ وەرگرتنى قەرزی بۆجە
کردن Budgeting loan پیشکەش بکەیت. ئەم
قەرزە سوودی لەسەر نیه، بەلام دانەوێە لە
پاڤشەتێهە داراییەکان دەبەردرێن. بۆ زانیاری
زیاتر بروانە:

<https://www.gov.uk/budgeting-loans>

BECOME.
THE CHARITY FOR CHILDREN IN CARE
AND YOUNG CARE LEAVERS

Care
ADVICE LINE
FREEPHONE
0800 023
2033

بهخششهكان

هەندێك رێكخراو به بهخشینی بهخشش یارمەتی ئەو كەسە لاوانە و ئەوانەى سەر پەرشتیان جێهێشتوو دەدەن كە پێویستی داراییان هەبێ. پێش ئەوەی داواكارى پێشكەش بكەیت مالبەرەكان به وردی و وریایی بخوێنەرەوە بۆ وردەکاریی ئەواوی مەرجهكان بۆ زانیینی ئەوەی دەتگرتەوه یان نا – به گشتی بهخشش تەنها كاتێك دەدرێت كە هەولێ هەموو بژاردەكانی تەرت دابێت.

دامەزراره‌ی جێهێنەرانی سەرپەرشتی
The Care Leavers' Foundation
بهخششی تا 400 پاوند دەبه‌خشێت به‌و كەسانەى سەر پەرشتیان جێهێشتوو كە له تەمەنی نیوان 18-29 سالدان به‌مه‌به‌ستی كڕینی شتی وەك كەل و پەلی ناومال، خەرجی ناكاوی بژووی، تێچوونی خوێندن، پێویستی پزیشکی ر‌اه‌ن‌ان و چوونه سەر‌كار.
www.thecareleaversfoundation.org

گروپی كاپستۆن بۆ جێهێنەرانی
Capstone Care Leavers Trust
سەرپەرشتی به‌خشش به‌ بری

نیوان 300 و 2000 پاوند دەبه‌خشێت به‌وانەى سەر پەرشتیان جێهێشتوو و تەمەنیان له نیوان 17-25 سالدایه، ئەویش بۆ كۆرسی خوێندن و تەقایی خوێندن (به‌گشتنیشوه)، وانه / تاقێكردنەوه‌ی شۆفیری و كەل و پەلی ناومال.
www.capstonecareleaverstrust.org

بەتڵ Buttle UK به‌خششی تا 2000 پاوند به‌و كەسانەى لاوی تەریك كەوتوو و دوور دەه‌ست دەه‌ات كە تەمەنیان له نیوان 16-20 سالا به‌و پش‌تیوانی ك‌ردن‌یان له‌ خوێندن و كەوتنه سەر كار و ر‌اه‌ن‌ان و دام‌ز‌ر‌اند‌نی مال و باش‌تر ك‌رد‌نی تەند‌روستی س‌ۆز‌داری و تەنیان. داواكاریه‌كان دەبێت له‌لای‌ن ر‌ێك‌خ‌راوه‌ خ‌ۆبه‌خ‌ش‌یه‌كان یان به‌یاسا دام‌ز‌ر‌او‌م‌كان‌ه‌ به‌ ناوی كەسه لاوم‌كه‌وه پێش‌ك‌ش ب‌كر‌ن.
www.buttletuk.org

دامەزراره‌ی سپارك The Spark Foundation
به‌خششی تا 600 پاوند دەبه‌خشێت ئەوانەى سەر پەرشتیان جێهێشتوو و تەمەنیان تا 25 سالا، بۆ ئەوەی مالی پێ دابنێن، بۆ خوێندن / كار‌ك‌رد‌ن، كارامه‌یه‌كان و بایه‌خ پێدانه‌كان.
sparkfoundation.org.uk

دامەزراره‌ی خیرخوازی لۆرانس نه‌توێل Lawrence Atwell's Charity
به‌خششی به‌ بری نیوان 100 و 1500 پاوند دەبه‌خشێت كەسانەى لاوی تەمەن نیوان 16-26 سال بۆ یارمەتیدان‌یان به‌ دیار‌ی‌ك‌راوی له‌ كۆرسی ر‌اه‌ن‌اندان، به‌ ك‌ڕینی ت‌فا‌ق و خ‌رجیه‌كانی بژ‌ی‌وش‌ه‌وه‌ له‌كاتی كۆرس‌ه‌كه‌ و پارە‌ی ن‌رخ‌ی كۆرس‌ه‌كان یان ناو‌نو‌وس‌ین یان تاق‌ی‌ك‌رد‌ن‌ه‌و‌م‌كان.
www.theskinnerscompany.org.uk/grants-and-trusts/lawrence-atwells-charity

گروپی پ‌ر‌ین‌س The Prince's Trust به‌خشش دەه‌اتە كەسانەى لاوی تەمەن نیوان 17-25 سال كە له 16 كاتژمێر كەم‌تر كار دە‌ك‌ن، یان خ‌ه‌ری‌ك‌ی خوێندن بۆ ماوه‌ی كەم‌تر له 14 كاتژمێر له‌ ه‌ف‌ته‌یه‌كه‌دا، بۆ ئەوەی یارمەتییان بدات له‌ چوونه سەر كار، خوێندن یان ر‌اه‌ن‌ان؛ ه‌ه‌روه‌ها قەرز‌یش پێش‌ك‌ش دە‌ك‌ن بۆ یارمەتیدان له‌ دام‌ز‌ر‌اند‌نی كار و ب‌ز‌ن‌سی خ‌ۆت.
www.princes-trust.org.uk

Turn2Us ئامێر‌ی‌ك‌ی گ‌ه‌ران بۆ به‌خششی له‌سەر ئینتەرنێت ه‌یه‌. پ‌ۆست كۆد‌ه‌ك‌ه‌ت بن‌و‌سه‌ بۆ به‌ده‌ست‌ه‌ێنان‌ی زانیاری له‌سەر ئەو به‌خش‌ش‌انه‌ی دە‌توان‌یت داوایان بك‌ه‌یت.
www.turn2us.org.uk

بۆ دان‌ی‌ پارە‌ی خ‌زم‌ه‌ت‌گ‌وزاری‌یه‌كانت ت‌و‌وش‌ی تەنگ‌ی بو‌و‌یت؟ ه‌ه‌ندێك له‌ فەر‌اه‌مه‌كاره‌ گ‌ه‌ره‌كان ب‌وجه‌ی قەرز س‌ر‌پ‌ه‌م‌یان ه‌یه‌. لێ‌ره‌دا تەماش‌ا بك‌ه‌ ب‌زان‌ه‌ كام كۆم‌پ‌انیا به‌ش‌داره‌ و چ‌ۆن ده‌توان‌یت داوا‌ك‌اری پ‌ێش‌ك‌ش بك‌ه‌یت
www.charisgrants.com/application-forms

*ت‌ك‌ایه‌ ت‌ی‌ب‌ینی بك‌ه‌: ئەم زانیاریه‌ ده‌ب‌یت وەك ر‌ێن‌مای‌ی به‌كار ب‌ێت و له‌گ‌ه‌ڵ یاسا‌دان‌انی ئینگ‌لی‌ز دا هاو‌د‌ن‌گ‌ه‌.

* ئەمه بۆ سالی دارایی 18/2017 راسته – بۆ زانیینی ئەواوی نایا ده‌ت‌كه‌وت‌یت یان نا ب‌روانه‌:
<https://www.gov.uk/jobseekers-allowance/what-youll-get>

** ئەمه بۆ سالی دارایی 18/2017 راسته – بۆ زانیینی ئەواوی نایا ده‌ت‌كه‌وت‌یت یان نا ب‌روانه‌:
<https://www.gov.uk/income-support/overview>

 advice@becomecharity.org.uk www.becomecharity.org.uk/care-advice-line [Facebook.com/BecomeCharity](https://www.facebook.com/BecomeCharity) [@BecomeCharity](https://twitter.com/BecomeCharity)

Care
ADVICE LINE
FREEPHONE
0800 023
2033

کارمندی سهر به خوی چاوپياداخشاندنهوه (Independent Reviewing Officer IRO)

کاريان چيه: نهگەر له ژير سايهی سهر پهرشتيدا بيت، نهوا دهبيت IRO يهکت ههبيت. سهر وکايهتی کۆبونوهو مەکانی پلاندانانی سهر پهرشتيت دهکەن و دلتيا دهبن له کارکردن به برياره دهرچوو مەکان. نهگەر خوشک و برات له ژير سايهی سهر پهرشتيدا ههبيت، نهوا دهبيت نهوانيش ههمان IRO ی تويان ههبيت.

چۆن يارمهتی دهدهن: دلتيا دهبن لهوهی ئهوه بريارانهي دهردهچن له باشتريين بهرژموهندي تو بن، گویت لي دهگرن و دلتيا دهبن لهوهی گویت لي دهگيريت. ههروهه پنيشت دهلین چۆن سکالا پنيشکەش بکەيت و ههول دهدهن چارهسەر بۆ ههس ناكوکيههك بدۆزنهوه که بشيت سهر ههلبادات له بارهی ئهوه خزمهتگوزاريانهوه که پنيشکەشت دهکرتين. لهگهڵ مافهکانی تودا دهبن!

پاريزهر / کارمندی مافهکانی مندالان

جياوازی چيه؟ نهگەر له ژير سايهی سهر پهرشتيدا بيت، نهوا بهپنی ياسا مافی پاريزهر نيکت ههيه. به گشتی پاريزهران کار بۆ ريکخراوی سهر بهخو دهکەن، له کاتيکدا کارمەندانی مافهکانی مندالان کار بۆ نهجو مەنهکه دهکەن. لهبەر نهوه رۆليان ههمان شته.

چۆن يارمهتی دهدهن: دهبيت دلتيا بن لهوهی دهنگت دهبيستريت، گویت لي بگرن، يارمهتيت بدن سکالا بکەيت، نهوه دلتيا بکەن نهوهی مافت تيايدا ههيه و مری بگريت و له مافهکانت تيبيگهيت و له کۆبونوهوه گرنگهکاندا پشنيوانيت لي بکەن.

کارمەندی بهشداریکردن

کاريان چيه: له نزیکهوه لهگهڵ نهجو مەنهکانی مندالان له ژير سايهی سهر پهرشتيدا Children in Care Councils کار دهکەن بۆ نهوهی دلتيا بن لهوهی دید و بۆچوونهکانی لاوان لهبارهی دهرگا خزمهتگوزاريه مەنهکهوه دهبيستريت.

چۆن يارمهتی دهدهن؟ زۆر جار چالاکی سهرگه مری و خوشی رێک دهخهس و دهرفەتی وهك راهينان و ناسيني لاوانی تری ژير سايهی سهر پهرشتی پنيشکەش دهکەن. نهگەر گرفتیکت ههبيت له دۆزينهوهی کەسی گونجاو و دروستدا يارمهتيت دهدهن تا لهبارهی گرفتە مەنهکهوه قسهی بۆ بکەيت.

سهر دانیکه مری سهر بهخو (IV)

کاريان چيه: سهر دانیکه مری سهر بهخو کەسانی خو بهخشن که به نهجو مەنهکهوه نه بهستراو نهتهوه، که لهگهڵ مندالانی ژير سايهی سهر پهرشتی دا دهبنه هاورئ و يارمهتییان دهدهن (وهك مامۆستای نامۆزگار يکار). نهگەر له ژير سايهی سهر پهرشتيدا بيت، به وتهی ياسا دهبيت ههلی نهوت بۆ بر مخسینريت که سهر دانیکه مری سهر بهخو (IV) ت ههبيت.

چۆن يارمهتی دهدهن: کەسێک دهن که قسهیان بۆ بکەيت، نامۆزگاريت پي بدن، يارمهتيت بدن و ببنه هاوريت!

سهر وک مامۆستای قوتابخانهی گریمانهی و مامۆستای

دهستيشان کراو

کاريان چيه: نهوه دابين دهکەن که قوتابخانهکەت / کۆلێجهکەت له مەسه لانه تپدهگەن که دهبيت کار يگەر بيان لهسەر خویندنهکەت ههبيت و چارێکیان لهسەر رهوشی خویندنی تو و مندالهکانی تری ژير سايهی سهر پهرشتی دهبيت. ههروهه له پلانی خویندنی کەسی (PEP) شت بهر پرسن، که دهبيت يارمهتيت بدات نهوهی له توانادايه بهدمستی بهيت.

چۆن يارمهتی دهدهن: يارمهتيت دهدهن لهوهی قوتابخانهکەت / کۆلێجهکەت يارمهتيدهرت بيت و پنيوستييهکانت پر دهکەنهوه، دابيني دهکەن له بهدمستيهانی نامانهکانی فیربووندا خهريکيت و نهگەر کۆرسهکانت گۆری، به شيوهیهکی هیدی و ورده ورده لهم کۆرس بۆ نهوه کۆرس بگويژيتهوه.

پهرستاری دهستيشان کراو

کاريان چيه: نهگەر له ژير سايهی سهر پهرشتيدا بيت، نهوا دهبيت ههمو سالیك تۆرينيکی تەندروستيانەت بۆ بکريت (بۆ نهوانهش که تەمهنيان له خوار 5 ساليهويه، سالی دوو جار) و نهمش له لايين پهرستاری دهستيشان کراوه نهجام دهدرت. لهگهڵ کارمەندی کۆمهلايهتيت دا کار دهکەن بۆ نهوهی دلتيا بن له پرکردنهوهی پنيوستييه تەندروستيهکانت.

چۆن يارمهتی دهدهن: له مەسه لانه تپدهگەن که پروبهرووی مندالانی ژير سايهی سهر پهرشتی دهبنهوه و نهميان لهبەر چاوه که نامۆزگاری و يارمهتی پنيشکەش دهکەن.

پاڤوهی بو سهر كهوتن

PATHWAY TO SUCCESS

KURDISH TRANSLATION

نهم پهراوی راستیانه یارمهتیت ددهات هرچی زیاتر له پلاتی پاڤوهی تاییهت بهخوت، ههلههینجینیت. تهنها فۆرمیکه تری وهرسهر نیه له کارمهندی کۆمهلایهتیهوه وهرت گرتیت و پری بهکتهوه! بهنگهنامهیهکی به راستی گرنگه که بو ت دادهریزیت دتهوینت چی بهکیت، پیوینیت به چ یارمهتیهکه و نهجومهش چۆن یارمهتیت ددهات.

نهمه له زنجیرهیهکی بیهرامهری پهراومکانی راستیهکانه بو کسانانی لاو که نهزمونی سهرپهرشتیان ههیه، لهلایهن گروپی Become (www.becomecharity.org.uk) بههرهم هینراوه. بو یارمهتدان و ئامۆزگاری، یان زانیاری لهبارهی مافهکانهوه، به ژماره تلهفونی 0800 023 2033 پهیهندی به هینلی ئامۆزگاریی سهرپهرشتیارانه The Care Advice Line وه بکه (روژانی حهفته، 10:30 ی بهیانی - 3 ی پاش نیوهرۆ) یان نیمهیل بکه بو. advice@becomecharity.org.uk

پلانی پاڤوهی Pathway Plan چیه و بوچی گرنگه؟

ههموو مندالیکه سهرپهرشتیکراو دهینت پلانیکی پاڤوهی ههینت، به گشتی له دوروبهری 16 سالیندا دهست پیدهکات. نهمه باسایه.*

پلانی پاڤوهیت دهینت نهجومهن چۆن چۆنی یارمهتیت ددهات خوت ناماده بکهیت بهسهربهخوبی بژیت. وک گرپیهستیکه له نیوان تو و نهجومههکه و کارمهنده پسپوره گرنگهکانی تری ناو ژیانته.

له ههمووی گرنگتر، ههلیکت بو دهرمخسینیت نارموزومکانت و ههست و نهستهکانت بهخینه سهر کاغهن، چونکه پلانهکه دهینت دید و بوچونهکانت لهبهر چاو بگریت.

کاتیکی پلانی پاڤوهی خوت ناماده دهکریت، لهیادت بیت:

- ههر شتیکی بهدلت نهینت بهخهره بهر چاو و گوئ.
- دهینت ههیشه پلانی 'B' ههینت بو نهو حالتهانهی نهگهر هاتوو شتهکان وک چاوهروانکراو بهریوه نهچوون.
- ناکوکیهکان لهگهل SW یان PA یهکمهت دهینت به وربایی و وردی بنووسریت بو نهوهی دید و بوچوونی ههر لایهک روون و ناشکرا بیت.
- دهکریت پرسپار له کسانانی تر له بارهی
- پلانهکتهوه بکریت، وک خیزانهکمهت، سهرپهرشتیاری بهخیکهر، ماموستایان، دهزگا خزمهتگوزارییه تهنروستیهکان، IRO و پاریزمر (بهلام بهی ناگاداری تو نا).
- دوایی سالی پلانی پاڤوهیهکمهت دهینت تیشکو بخاته سهرنهو پشتیوانی و یارمهتیهی دتهوانیت لهکاتی سهربهخو ژیانته وهری بگریت. پلانی چاکی پاڤوهی دهینت بیت بلنیت کی بو یارمهتدانته ههیه، دتهوانن چیت بو ت بکهن و چۆن دتهوانیت دهستت پییان بگات.

چاوپیدااخساندنهوهکان

پلانی پاڤوهیهکمهت دهینت لانی کهم ههر شمش مانگ جاریک چاوی پیدایهخشینریتهوه، بهلام تو دتهوانیت ههر کاتیکی بیت داوا بکهیت چاوی پیدایهخشینریتهوه. نهگهر ههر گوزرانکارییهکی گهوره له ژیانته رووی دا، نهو دهینت چاوپیدااخساندنهوهیهک بکریت، چونکه پلانهکمهت دهینت رهنگدانیهی نهو دهینت که نیستاروو ددهات.

ههرکاتیکی پلانی پاڤوهیت چاوی پیدایهخشیندراپهوه، دهینت خوت و کارمهندی کۆمهلایهتیت / راویژکاری کهسیت PA واژوی بکهن و توش رونووس copy یکی وهربگریت. لهشونینکی نهمیندا ههلییگره و ناویهناو تهماشای بکهروه تا دلنیا بیت لهوهی ههموو کهسینک پیوهی پابهنده!

لهیادت نهچیت:

- نهوه لهبارهی ژیانته توومه
- تو دهینت له دارشتنی دا بیت
- دهینت تبادا ههینت نهجومهکمهت چۆن یارمهتیت ددهات.
- دهینت ههیشه رونووسینک copy بیهکت ههینت

BECOME.
THE CHARITY FOR CHILDREN IN CARE
AND YOUNG CARE LEAVERS

پلانی پاتوهیه کهم دهبیت چی بگریتهوه؟

تەندروستی – ئەگەر گرتی تەندروستیت ھەبیت، ئەو دەبیت پلانی پاتوهیه کهم بڵیت ئەنجومەن چۆن یارمەتیت بدات چارەیان بکەیت. بەلام لەگەڵ ئەو شەدا تەنها بۆ گرتن نیه: دەبیت بڵیت ئەنجومەن چۆن یارمەتیت بدات شێوازی ژيانیکی تەندروست بژیت (بۆ نمونە یارمەتیت بدات لە ئەندامیاتی لەشجوانی Gym دا).

خویندن، راھێنان و

کەوتنە سەر کار – دەبیت

پلانی کهم دڵنیایی بیهخشیت لەوێ ھەموو شتێک کە پێویستە بۆ سەرکەوتن ھەتتە و لەسەر ئەو رینگایە بیت کە دەتگەیتە نامانجەکانی ژيانی پیشەیی. ئەمە گەشتنت بە نامانجە پرووونەکانیش دەگریتهوه و چۆنیەتی یارمەتیدان لە لایەن ئەنجومەنەوه، بە لایەنی داراییشەوه (پێویست بە لاپتۆپیکە بۆ خویندنەکهت...؟ لێرە بێخەرە بەر باس!).

ھەست بە چی دەکەیت

– ھەست بە چی دەکەیت لەبارە ی خۆتەوه؟ چۆن لەگەڵ کەسانی تەردا ھەل دەکەیت؟ ھێچ شتێک ھەمە بۆانیت یارمەتیت بدات؟ بە کارمەندی کۆمەڵایەتی / راوژکاری کەسی (PA) ت بلی تا بتوانن بەوایدا بچن.

خێزان و تۆری کۆمەڵایەتی – پێوونەت لەگەڵ

خێزانەکتەدا باشە؟ نایا کەست ھەمە کە پێویست پێی بیت و بۆانین پرووی تێ بکەیت؟ پێویستە پلانی کهم پێت بڵیت ئەنجومەن چۆن لەوێ یارمەتیت دەدات پێوونەتی کۆمەڵایەتی و خێزانی باش ھەبیت. ئەگەر رێکخستەکانی بێکەمەشتنت لەگەڵ خێزانەکتەدا بەدڵ نیه، لێرەدا بلی!

ناسنامە – ئەمە ئەوێ کە تۆ دروست دەکات...تۆ!!

دەبیت ئەنجومەنەکهت لە بارە ھەر پرساریکەوه کە لە بارە ی رابوردوتەوه ھەتتە یارمەتیت بدات، لە بارە ی پێویستییەکتەوه لە زاماندا، لە ئایندا، لە ئەزاد و ئاراستە ی سیکسیتدا، ھەروەھا دەبیت دڵیا بیت لەوێ بەلگەنامە دروستەکانی ناسنامە پێیە و بزانیت چۆن دەستت بە فایەلەکانت بگات.

کارامەییە پراکتیکییەکان – دەبیت ئەمە لەو

بروانیت نایا تۆ تا چەندە ئامادەیی تەداپە وەک کەسیکی گەورە بژیت. پێویست دەکات چی فێر ببیت بۆ ئەو ئامادە بیت سەر بەخۆ بژیت – و ئەنجومەن چۆن یارمەتیت بدات ئەو بکەیت؟

پارە – لە راستیدا گرنگە لێدانێک Statement ی پرووون لەبارە ی ئەو پشتوانییە داراییەوه ھەبیت کە لە دەستەلاتی خۆجێیەوه وەری دەگریت. دەبیت لەمەدا ھەرچی دەتگرتەوه و مافیت تەیدا ھەمە و ھەروەھا یارمەتیەکان کە وەریان دەگریت و چۆن وەریان دەگریت و کە، لەوێدا نووسراوین. دەبیت ئەو یارمەتیانە بگریتهوه کە بودجە و ئەو پاشەکۆتانە کە دەشت ھەتتە و ئەو پشتوانییە داراییانە کە دەشت مافیت تەیاپاندا ھەبیت، بگرەوه.

لەکوێ دەژیت – دەبیت ئەنجومەنەکهت لە شوینی

دالەدان (ئەوێ ئیستا یان ئەوێ لە پلانی کهمدا دانراوه) بروانیت و تەماشای بکات بزانیت بۆ تۆ گونجاوه، ئەمە ھەلکەوتە و سەلامەتی و کرێ و تێچوونەکانیش لەخۆ دەگریت. دەبیت بژاردە ی تری شوین و جۆری نیشەجێبوونیش پرووون بکرتەوه، بەو پلانی کهمەوه کە بۆ گواستنەوه بۆ ژیان بەشێوەیک سەر بەخۆ و ئەو شتانە ی دەبیت بکرتن بۆ بەدیهانی ئەمە. بەشوینی ژبان دڵخۆش نیت؟ دە بێیان بلی با بزانن!

* لە یاسای منداڵان 1989

(The Children Act 1989) و یاسای

جێبەجێبونی سەرپەرشتی 2000

(Leaving Care 2000) دارپەرشتی.

یارمەتیدانی تۆ بۆ
گەشتن بە پلە ی بالا

A woman with long brown hair, wearing a black graduation cap and a red dress with large white and pink floral patterns, is smiling broadly with her arms outstretched. She is standing outdoors in front of green foliage.

پشتیوانی له لایهن شاره وانی خوټه وه

پلانی ریزو - ھەموو مەندائیکی سەر پەر شنیکر او پنیوینستە
 پلانی ریزو ی ھەبیت، بەشیو میەکی ناسایی لە تەمەنی 16
 سالییەو ھەست پێ دیمات، ئەمە و مکو پەو مستنامەیک وایە
 لە نیوانی تۆ و شاروانیدا، ئەو دیمەنە روو کە ئەوان چۆن
 دیموان یار مەتی تۆ بەدەن کە بە سەر بەخوویی بژیت، ئەگەر تۆ
 بتهویت کە بەکالۆریۆس بخوینیت، بان قیزیوون و راھاتنی
 بەکالۆریۆس، ببیت بە پزیشک بان راھینەری تۆپی باسکە،
 ئەمانە ھەمووی لە پلانی ریزو دا بنوسە. پشکنین بکە لە
 ھێلی چاودیزی و رێنمایی پەر او ی راستی 3 بۆ دەستکەوتنی
 زۆرترین زانیاری دەر بارە ی پلانی ریزو مەکت.

پرینمایکاری کسی- نهمگر تو له خویندندا بیت یان نا، تو یار ممتی و پشتیوانی دمتگر پتموه له لاین پرینمایکاری کسی خوتوه (PA) هتاهو موکو تمهانت دمنیت به ۵۲ سال. بیکسمر که چوویته زانکو یان گولچ، تو دتوانیت که په موندی بکیمت به پرینمایکاری کسی خوتوه PA بۆ پشتیوانی له کاتی و مرزی خویندن بیت یان له دمر موی و مرزی خویندن.

هه‌موو حکومه‌تێکی خۆجێی پێویسته که سیاسهت و یاسای خۆی سه‌بارهت به پێشینهاره خۆجێیه‌کان هه‌روه‌ها شایسته داراییه‌کان بۆ نه‌و که‌سه‌یه‌ی که له‌ژێر چاودێریدا نامێنن پالۆ بکه‌نه‌وه- تۆ دا‌وای نوسه‌خه‌یه‌کی هه‌ردوو به‌له‌نگه‌نامه‌که بکه‌ بۆ نه‌وه‌ی که تۆ ناگاداره‌یت له‌وه‌ی که چ شتێک ده‌تگرێته‌وه .

Become هاندان و پاپېشتييهك بهرنيو دهبات،
مالپهريك كه تو دتوانيت له ريگميهوه بگيريت
بو نهو پشتيوانيانهي كه دهخړينه روو بو نهو
خويندكارانهي كه له ژير چاوديزي و بايهخي
كومه لايه تيدا ژباون، نهوانه ي كه داخوازيان
پيشكش كړدوه بو كورسه كاني خويندني بالا
له كولنجه كان و زانكوكاني شاتشيني په گرتو.
دتوانيت خوت پشكنين بكهيت و پروانته
مالپري www.propel.org.uk

یاریارمەتی دارایی خۆپەندنی بالە (HE) - تۆیاریارمەتی
دارایی بەبەری 2000 پاون دەرگەرتێتو نەگەر تۆ لە
زانکو بخوینیت، کە لەلایەن حکومەتی خۆجیی خۆتەو
پارمە دەریت. کە بەشێو مەیکی ئاسایی بەشێو ی بەش
بەش دەریت لە ماوی خۆپەندنی کۆر سەمەتە.

پشوو دکان - حکومتی خوجی خوت پښوېسته پارت
 بداتې که پښې بڅریت له کاتې بېسېر برډنې پشوو مگانندا،
 همر وها شوینیک که لږې بڅریت نهگس تو شوینی
 نیشتهجیونوت نهوو بهر ږږایې سالهکه لهو شوینهی
 کښتیت له رانکو. لهگل ږنیمایکاری کسی خوت PA
 قسه بکه بو ټهوی بزانیت که حکومتی خوجی دمتوانیت
 جهندت باره بو ښښنبار بکهن.

پشتیوانی له لایهن زانکۆکان، کۆلیجهکان یان سەرچاوهکانی تر هه

بۆ یارمهتی و پرینمایی،
یان زانیاری دهرباره ی
مافهكانت، پهيوهندی
بكه به هێلی چاودیری
و پرینمایی به ژماره
020 7017 8901
(رۆژانی جگه له
پشوی ههفته، له نیوان
10.30 سهرلهبهیانی بۆ
3 پاش نیوهرو) یان
به نیمهیلی advice@
becomecharity
org.uk.

Care
ADVICE LINE
FREEPHONE
0800 023
2033

Become
دخواری
که سوپاسی دامهزراوه ی
UPP بکات بۆ یارمهتی
بهخشنده ی نهوان له
بهرهمهینانی نهان
پهراوی براسیتیه.

1. یاسای مندلان و کاری کومه لایمتی سالی 2017، s2 که له دواییدا له شونینگی تر دا دیت له سالی 2018.
2. له یاسای مندلانی 1989 و یاسای چونه دهر مودی چاودیری سالی 2000 دا خراوته پروو.
3. یاسای مندلان و کاری کومه لایمتی سالی 2017، برگی 3 که له دواییدا له شونینگی تر دا دیت له سالی 2018.
4. زۆرترین ریژدی و مرگرتی قهرزی دابین کردنی تیچونی خویندن بۆ سالی خویندنی ئەکادیمی 2018/2019 له نینگلند، له لینکی <https://www.gov.uk/student-finance/new-fulltime-students>.
5. زۆرترین ریژدی و مرگرتی قهرزی دابین کردنی تیچونی ژیان بۆ سالی خویندنی ئەکادیمی 2018/2019 له نینگلند، له لینکی <https://www.gov.uk/student-finance/new-fulltime-students>.

تیپرینیت بۆ قوناغی سالی دووم له کورسهکمت. ههروهها ههندیک له زانکۆکان دهرماله ی تهنگانه دهبهخشن لهکاتیگدا که تو توشی کیشه ببیت له پیدانی پاره ی نهو شتانه ی که پێویسته. ههروهها دهرماله ههیه بۆ کومه له شتیک و مکو گهشتی زانستی و دهزگا. ههندیک لهم دهرمالانه بهخشنه، نهوانه ی تر قهرزه که تو پێویسته بیدهتهوه.

بهخشنهکانی خیرخوازی- دامهزراوه ی

یهگرگرتو [Unite Foundation www.unitefoundation.org.uk](http://www.unitefoundation.org.uk) ههروهها unitefoundation.co.uk بهرنامه ی بهخشنی زانستی خویندن دهبهخشن لهکامل ههندیک له زانکۆکان و مکو دابین کردنی شونینی نیشتهجیونی خورایی بۆ کهسانی گهنج نهوانه ی که یارمهتی خیزانیان نییه، لهوانه نهو کهسانه ی که له چاودیری هاتونهته دهر موه، ههندیک له ریکخراوه خیرخوازییهکان بهخشن پینشیار دهکمن بۆ بهجیهیلهرانی چاودیری، و مکو دامهزراوه ی رییس [Rees Foundation www.reesfoundation.org](http://www.reesfoundation.org) ههروهها بهتیل یوکه ی [Buttle UK www.buttuk.org](http://www.buttuk.org) ههروهها دامهزراوه ی سپارک [Spark Foundation www.sparkfoundation.org](http://www.sparkfoundation.org) بۆ زانیاری زیاتر پهيوهندی بکه به هێلی چاودیری و پرینمایی Become.

هاوکات لهکامل بوونی یارمهتی دارایی خویندنی بالا له لایهن حکومهتی خوجیی، تو دهنوانیت که داوا پینشکesh بکهیت بۆ جۆره ها بهخشن، یارمهتییه داراییهکان ههروهها قهرز بۆ دابین کردنی پاره ی خویندن و تیچوون (مهسرهفی) ژیان. به بهکار هینانی پالپشتی Propel تو دهنوانیت نهو بهدهست بهینیت که ههر زانکۆیهک یان کۆلیجیک دهنوانیت چهند بره پاره پینشیار بکات، لهو هوش زیاتر تو دهنوانیت وردهکاری پهيوهندی کردنیان و مرگرتی بۆ نهو ی که پهيوهندیان پێه بکهیت تا بزانیته که نهو شتانه تا چهند دهنگرتیهوه.

قهرزی خویندکار- بهشی دارایی خویندکاری

نینگلند قهرز دهنات به تو بۆ دابین کردنی پاره ی خویندن (ههتاوهکوو بری 9,250 پاون بۆ ههر سالییک) 4 ههروهها پیدانی قهرزی پارێزگاری کردن بۆ تیچوون (مهسرهفی) ژیان (ههتاوهکوو بری 8,700 پاون بۆ ههر سالییک، یان 11,354 پاون نهگرگرتو لهناو لهندهن بژیت) 5. تو پێویست ناکات کهدهست بکهیت به دانوهی قهرز مکه ههتاوهکوو تو پارمیهکی لهسهر و ناستیکی دیاریکراو پهیدا دهکیت. تو و مکو کهستیک که لهزیر چاودیری هاتویهته دهر موه، ههتاوهکوو نهو ی که تو دهرامهت و داهاتیگ پهیدا دهکیت، تو لهوانهیه که بهتهوای ههر دوو قهرز مکه قهرز بۆ دابین کردنی پاره ی خویندن ههروهها قهرزی تیچوون (مهسرهفی) ژیان بنگرتیهوه. یارمهتی دارایی خویندنی بالا به دهرامهت حساب ناکریت.

یارمهتی دارایی بۆ نهوانه ی که له چاودیری

هاتونهته دهر موه- زۆریک له زانکۆکان یارمهتی دارایی دابین دهکمن بهتایبهتی بۆ بهجیهیلهرانی چاودیری. تو دهنوانیت سهیر بکهیت بزانیته کام له زانکۆکان نهو جۆره یارمهتییه پینشکesh دهکات به بهکار هینانی Propel. ریژمکان جیاوازن و لهوانهیه له نیوان 1000 پاون بۆ 3000 پاون بیت بۆ ههر سالییک، بهی مهرجه ی که تو قوناغی سالی یهکه

پشتیوانی بۆ پهنا بهران، داوکارانی پهنا بهری ههروهها کهسانیک که مافی مانوهی سهرپشکیان ههیه

یارمهتییهکی زۆرنامه دهیه بۆ پشتیوانی
تو بۆ بهدهستهینانی نامانجی گهره. تو
دهتوانیت نهو بکهیت!

بهشدارن. نهگرگرتو مافی مانوهی سهرپشکت ههیه، تو لهوانهیه یارمهتی دارایی خویندکاری نینگلند بنگرتیهوه. بۆ پرینمایی، پهيوهندی بکه به یاسای نهها بۆ مندل (www.justforkidslaw.org).

نهگرگرتو حالته ی پهنا بهریت ههیه، ههمان نهو یارمهتییه داراییانه ی که خویندکاریکی شانشینی یهگرگرتو وهری دمرگرتی توش دمرگرتیهوه. ههروهها تو پێویسته پرسیار بکهیت دهرباره ی ههندیک یارمهتی دارایی و بهخشن که لهوانهیه له ههندیک له زانکۆکاندا ههینیت. داوکارانی پهنا بهری مافی و مرگرتی قهرزیان نییه له بهشی دارایی خویندکاری نینگلند، بهلام ههندیک یارمهتی دارایی و بهخشن ههیه بۆ نهو کهسانه. ماده ی 26 (article26.hkf.org.uk) یارمهتییه داراییهکان دابین دهکات بۆ خویندکاری پهناخواز، سهردانی مالمپر مکهیان بکه بۆ نهو ی که بزانیته کام له زانکۆکان

تۆلە کوئی دەرژیت له کاتیگدا
له ژیر سه‌ر په‌ر شتیدایت

رینمایی دهرباره‌ی
 لهو شوین و
 جیگیانه‌ی که
 لهوانه‌یه تو لهوئ
 بژیت له کاتی‌کدا
 که تو له‌ژیر
 چاودیریدایت
 هه‌روه‌ها رینمایی
 دهرباره‌ی بژارده‌کانی
 خانوبه‌ره کاتیک که
 چاودیری جیده‌هینایت.

نهم فؤرمه بر پیتیه له
 زنجیریهک پەر او ی راستی
 خۆرایی تایبەت به کهسانی
 گەنج که له ژیر سەر پەرشتی
 و چاودێردان، که له لایم
 پێکخراوی خێرخوازی
 مندا لانی سەر پەرشتیکراو
 و کهسانی گەنجی دەرچوو
 له سەر پەرشتی Become
 بهرهم هاتوو.

سەرپەرشتیکاری فۆستەری ئاسایی خۆت نەخۆش
بێت یان ئێوان لەوانەیه پێویستیان بۆه هەبێت
بەهەرۆکارێک بێت کە بڕۆنه دەرودی ولات. ئێمه
تەنها رێکارێکی کاتییه.

شۈيۈن بۇدانانى تونۇتۇل: ئەمە شۈيۈن
 بۇدانانى نېشەنجىيۈنۈنە ۋەكۈ (خانۋەكەنى مەندالان)
 كە ئەم شۈيۈنە داخراۋە. تۈ لىۋانمىيە داۋات لىيىكرىت لى
 يەككىك لى شۈيانە بۇيىت ئەگەر خەلگ بىرۋاۋىرى
 ۋابىت كە تۈ لىۋانمىيە نازارى خۈت يان كەسانى دىكە
 بىدىت، لەگەل ئەۋشدا كە نامانجى سەركى بىرىتييە لى
 سەلامەتى تۈ، نەۋەكۈ سزادانى تۈ.

سەر پهر شتی خزمایهتی: نهمه له کاتیکدايه که لهگهڵ یه کیک له کسه کانی خیزانه کهندا بژیت (دایک و باوک نا) ئهو کسه دهیت له لایهن دهمهلاتی خو جیهوه رهنامندی له سهر دهر بهر ریت بو ئهو ی بیهت به سهر پهر شتی خزمایهتی تو.

تۆلەۋانەيە لە كوئ
بژیت كاتێك كە لە ژێر
سەرپرەشتیدايت (چاودیریدايت)

🔑 مالی فوستر: نمه له کاتیکدایه که لهگډل
سهر پهرشتیکاری فوستر دمږیت و چاودنږی
دهکرنیت له خانوویکي خیزانید. لهوانیه که کهسانی
دیکه‌ی مندلانی فوستر ی لښت لهگډل تو. هروها
کهسی سهر پهرشتیکاری فوستر لهوانیه خوی
مندالی هښت. تو لهوانیه بو ماوویکي کاتي کم
له مالی سهر پهرشتی فوستر بږیت، یان لهوانیه بو
ماوویکي درېز بمښتومه- کارمندی کومه لایمتی تو
دهښت به تو رابگه‌یمنت که پلانی مانه‌وی تو لهو
شونیه بو ماووی چند دمښت. کهسی سهر پهرشتیکاری
فوستر ی تو یان کار بو دسه‌لای خوجییی دمکات یان
کار بو دز گایک دمکات که پپی دمو ټریت نوسینگه‌ی
سهر به‌خوی سهر پهرشتی کردن، که نهوانه پښمایي
و راهیان دهکن به کهسانی سپهرشتیکار دهر باره‌ی
نموی که چون نهوان بتوان بښ به کهسانی
سهر پهرشتیکاری فوستر ی باش.

خانوو دکانی مندالان: نهمه خانوویکی گهرویه که لهگه‌ل مندالانی تردا ده‌ژیت ههروهه تو له‌لایهن تیمیکی کارمندانهمه سه‌سه‌رشتی ده‌کرینیت. تو زووری تاییهت به خوئنت ده‌بنیت ههروهه شوین و جینگای هاوبهش ههیه بو پشوودان و خواردن و کاتی خوش به‌سه‌ر بر دن.

شوین بۆدانانی سەرپەرشتی کاتی: ئەمە
لە کاتێکدا یە که تۆ لە شوینێک دەمێنیتەوه جیاواز
لە شوین، ئاسایی، خۆت- بۆ نموونه لە کاتێکدا که

BECOME.
THE CHARITY FOR CHILDREN IN CARE
AND YOUNG CARE LEAVERS

به حیثیستی کتویری

نه‌گهر تۆ ناگادار کرایته‌وه و پیت و ترا که ده‌بیت
له یه‌تیک له شوین بۆ دانانی چاودیری و
سه‌رپهرشتی کردنه‌وه بگوژیته‌وه بۆ شوینیکی
دیکه و تۆ چاودروانی نه‌وه نه‌بیت که نه‌مه
روو بدات، زۆر گرنگه که نه‌وت له‌بیر بیت
که پتویسته هه‌ست و نارزووه‌کاتی تۆ به‌هه‌ند
وه‌ربگیریت له‌لایهن نه‌وه‌که‌سه‌نه‌ی که بریار ده‌دن
سه‌بارت به‌م گواسته‌وه‌یه. نه‌گهر تۆ هه‌ر کۆمه‌له
نیگه‌رانیه‌که هه‌بوو ده‌رباره‌ی گواسته‌وه‌ت له
شوین بۆ دانانی، دیار یکر او نه‌وا بپویسته که قسه

له‌گه‌ل کارمه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی خۆت بکه‌یت و
هه‌ستی خۆت به‌ نه‌وان رابگه‌یه‌یت (یان ده‌توانیت
که‌ قسه‌ له‌گه‌ل رێنماییکاری که‌سی خۆت بکه‌یت
نه‌گه‌ر له‌ ژێر سه‌ره‌پرشتیدا نه‌مابویت به‌لام
ته‌مه‌نت خوار 25 سال بوو.

نه‌گهر هه‌ست کرد که گوێ له بۆچونه‌كانت
 ناگيريت، تۆ ده‌توانيت که په‌وه‌ندی به کارمه‌ندی
 پێداچو‌نه‌وه‌ی بێلايه‌نه‌وه بکه‌يت يان ده‌توانيت
 داوا‌ی پشتیواني له پشگيرکار بکه‌يت (پروانه
 په‌راوی راستی The Name Game 2 نه‌گهر
 تۆ دلدنيا نه‌بويت له‌وه‌ی که نه‌م که‌سانه کين و
 چۆن ده‌توانن يارمه‌تی تۆ بدن).

تۆ له كۆی دهژیت كاتیک که شوینی سه‌رپهرشتی جیده هیلیت

كاتیک که تهمەنی تۆ ده‌بێته 16 سال کار مەندی کۆمه‌لایەتی تۆ دەست دەکات بە یار مەتیدانی تۆ به‌وهی که بیر بکەیتوه سه‌بارەت به‌وهی که تۆ ده‌تەوێت چی بکەیت کاتیک که شوینی سه‌رپهرشتی جیده هیلیت. تۆ پێویست ناکات که برۆیت هەتا تەمەنت دەبێت به 18 سال و

بیرۆکەیکە باشه ئه‌گەر تۆ له شوینی سه‌رپهرشتی و چاودیری به‌مێنیتوه هەتا ئه‌و کاتە که ده‌توانیت، له‌گه‌ڵ کهسانی دیاریکراو بۆ سه‌رپهرشتی کردنی تۆ، بۆ ئه‌وهی یار مەتیت بدن که بیر بکەیتوه دەر به‌ره‌ی ئه‌وهی که تۆ ده‌تەوێت به‌ر کوێ بچیت له ژياندا.

یاسا ده‌لێت که ده‌سه‌لاتی خۆجێیی تۆ پێویسته شوینیکی گونجاو بۆ تۆ نامه‌ده بکات که تۆ لێی بژیت کاتیک که تۆ شوینی سه‌رپهرشتی جیده هیلیت. کار مەندی کۆمه‌لایەتی تۆ پێویسته پرسیار له تۆ بکات دەر به‌ره‌ی بیرۆر اکانت دەر به‌ره‌ی ئه‌وهی که تۆ ده‌تەوێت له کوێ بژیت هه‌روه‌ها ئه‌وان پێویسته هه‌موو بریار مەکان که تۆ بیان ئه‌وان

دەردمەکن دەر به‌ره‌ی داها‌تووی تۆ له به‌لگه‌نامه‌یکدا بنوسن که پێی ده‌لێن پلانی رێڕه‌و (تۆ ده‌لێن به‌وهی که نوسه‌یه‌کی ئه‌م پلانه‌ت لایه‌ت بۆ ئه‌وهی که بزانیته ده‌سه‌لاتی خۆجێیی به‌لێینی چیان پێداوێت). کاتیک ده‌گۆڕێت رێڕه‌وه له فۆستەر یان له شوینی نیشه‌جێبوونی چاودیری، ئه‌و خانووه‌ی که تۆ هه‌ڵبەجێریت له‌گه‌ڵ کار مەندی کۆمه‌لایەتی یان رێنما‌یکاری که‌سی ده‌کەوێت سه‌ر ئه‌وهی که چی نامه‌دی له‌و کاتەدا، هه‌روه‌ها تۆ چەند سه‌ر به‌خۆیت (هه‌روه‌ها ئه‌وان چەند باوهر یان وایه که تۆ نامه‌دیت بۆ گواسته‌وه. ئه‌مانه به‌شێکن له بژار ده‌کاتی تۆ:

سه‌ر به‌خۆ): ئه‌مانه شو‌قه‌ن که تۆ ده‌توانیت تیا‌اندا هه‌ولی پراکتیز کردنی ئه‌وه به‌دیت که به سه‌ر به‌خۆیی بژیت. ئه‌وانه له‌هه‌ر ده‌سه‌لاتیکه‌ی خۆجێیدا جیاوازان، به‌لام تۆ له‌وانه‌یه‌ ب‌توانیت بۆ ماوه‌ی چەند مانگیک یان زیاتر به‌مێنیتوه له کاتیکدا که تۆ به‌هر مەکان به‌ر مو‌پیش ده‌بیت له به‌رێکردنی کریگر ته‌یی یان پاره سه‌رف کردن و بودجه هه‌روه‌ها به‌ته‌نها ژيان له کاتیکدا که هه‌شتا یار مەتی ده‌درییت له‌لایه‌ن کهسانی پێگه‌ش‌توو.

خانووبه‌ره‌ی تاییه‌ت: ئه‌گەر تۆ پێداوێستی تاییه‌ت هه‌بوو (بۆ نمونه کهم ئه‌ندامی) داخواری ئه‌م که‌سانه ناتوانییت له خانووبه‌ره‌ی ئاسایی ده‌سته‌به‌ر بکرییت، تۆ پێویسته جو‌ریک له خانووبه‌ر به‌ر پێ بدرییت که گونجاو بێت بۆ تۆ.

خانووبه‌ره‌ی سه‌ر به‌خۆ: ئه‌مانه خانووبه‌ره‌ی کرین له‌گه‌ڵ هه‌ندیک پش‌تیوانی زیاتر ئه‌گەر تۆ پێویستی پێبوو، و هه‌موو رێنما‌یی داریی.

خانووبه‌ره‌ی زانکۆ: ئه‌گەر تۆ بچیت زانکۆ، ده‌سه‌لاتی خۆجێیی پێویسته که شوینیکی بۆ تۆ به‌دو‌زیتوه که لێی بژیت له‌ماوه‌ی پش‌تو مەکاندا (که له‌وانه‌یه‌ له‌ناو زانکۆدا بێت) یان پاره‌ت به‌داتی بۆ ئه‌و مەبه‌سته. هه‌لبه‌ته کۆمه‌له‌ رێگایه‌کی تر هه‌یه بۆ دا‌بین کردنی پاره بۆ خانووبه‌ر مەکت له کاتەکانی تر دا- بروانه په‌روای راستی 4 له‌م زنجیریه‌ یان ماله‌په‌ری Propel.org.uk که زانیاری ته‌واوت ده‌داتی دەر به‌ره‌ی پێش‌نیار مەکانی هه‌ر زانکۆیه‌ک بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که سه‌رپهرشتی به‌جیده هیلن.

مانه‌وه له شوینی خۆت: ئه‌گەر تۆ دامه‌زر او بویت و ده‌خ‌ش بویت له شوین بۆدانانی فۆستەر، هه‌روه‌ها سه‌رپهرشتیکاری فۆستەر ده‌بویت که تۆ به‌مێنیتوه، تۆ ده‌توانیت داوای ئه‌وه بکەیت که به‌مێنیتوه هه‌تا تهمەنی تۆ ده‌بێته 21 سال. له تهمەنی 18 سال تۆ ده‌بیت به "به‌جیه‌نلەری سه‌رپهرشتی"، به‌لام له‌ر استیدا شتیکه‌ی ئه‌و تۆ ناگۆریت.

شوینی مانه‌وه‌ی پش‌تیوانی کراو: ئه‌مه زۆر نزیکه له "مانه‌وه له شوینی خۆت"، به‌لام تۆ له‌گه‌ڵ سه‌رپهرشتیکاری نوێ ده‌ژیت و سه‌ر به‌خۆیی زیاتر ده‌بیت به به‌ر او‌رد له‌گه‌ڵ ئه‌وهی که تۆ له شوین بۆدانانی فۆستەر هه‌توو.

دیوانه‌کان و خانووبه‌ره‌ی پش‌تیوانی لیکراو: ئه‌مانه نزیکه له هۆستیل (شوینی مانه‌وه‌ی کاتی) به‌لام زۆر خوش‌ترن و بۆ 10 هه‌تا 100 کەس ده‌بیت. تۆ ئاسایی ده‌توانیت به‌مێنیتوه هه‌تا یه‌ک سال. هه‌روه‌ها ئه‌وان فرسه‌ت دەر مەخسین بۆ خویندن، راه‌نانه‌کان و کار کردن. هه‌ندیک له که‌سانه‌ی گه‌نج له‌وانه‌یه خانووبه‌ریان له هۆستیل (شوینی مانه‌وه‌ی کاتی) یان هه‌ر جینگیه‌یکه‌ی تری مانه‌وه‌ی کاتی بۆ دا‌بین بکرییت و هه‌موو B&B واته مانه‌وه‌ی شو له‌گه‌ڵ نانی به‌یانی، به‌لام ئه‌مانه ته‌نها گونجاوه ئه‌گەر تۆ تهمەنت سه‌روو 18 سال بێت، هه‌روه‌ها تۆ پێویسته ته‌نها بۆ ماوه‌یه‌کی کاتی زۆر که‌م له‌وئ به‌مێنیتوه.

شو‌قه‌کانی راه‌نانه‌ی خانووبه‌ره‌ی پش‌تیوانی لیکراو (هه‌ندیک کات پێی ده‌وترییت د‌ن‌زیک له

بۆ زانیاری زیاتر
سه‌بارەت به‌هه‌ر
شتیک له‌سه‌ر په‌روای
راستی په‌یوه‌ندی
بکه به هیللی رێنما‌یی
چاودیری به ژماره
2033 023 0800
له رۆژانی جگه له
پش‌تووی هه‌فته له‌نیوان
10 ی سه‌ر له به‌یانی
- بۆ 5 ی سه‌ر له
نیواره. ئیمه لی‌ره‌ین
بۆ یار مەتی مندالان که
له ژیر سه‌رپهرشیدان
هه‌روه‌ها ئه‌و
پێگه‌ش‌توانه‌ی که
سه‌رپهرشتی و
چاودیری ئه‌وان
ده‌کەن.

Care
ADVICE LINE
FREEPHONE
0800 023
2033

هه‌موو شتیک ده‌رباره‌ی سه‌رپهرشتی

GET TO KNOW YOUR RIGHTS KURDISH TRANSLATION

رینمایی سه‌بارت به
سیستهمی (په‌په‌وی)
سه‌رپهرشتی
هه‌روه‌ها نه‌وی
که تو چ کومه‌له
مافیکت هه‌یه له
کاتیکدا که له ژیر
سه‌رپهرشتیادیت.

ئهم فورمه بریتیه له
زنجیره‌یه‌ک په‌راوی راستی
خو‌رابی تایبعت به کهسانی
گه‌نج که له ژیر سه‌رپهرشتی
و چاودیریدان، که له‌لایهن
رێکخراوی خێرخوازی
مندالانی سه‌رپهرشتیکراو
و کهسانی گه‌نجی ده‌رچوو
له سه‌رپهرشتی Become
به‌رهم هاتوو.

سیستهمی (په‌په‌وی) سه‌رپهرشتی چیه؟

ئه‌گه‌ر تو منداڵ بیت و ته‌مه‌نت خوار 18 سال بیت
له شانشینی په‌گرتوو UK و نه‌توانیت له‌گه‌ل
خێزانی خۆت بژیت به‌هۆی هه‌ندیک هۆکار،
حکومت ده‌بیت دلنایایی بدات که سه‌لامه‌تی تو
بپارێزیت و ژور به‌باشی ناگاداری تو بکات. تو
ده‌چیته ژیر سه‌رپهرشتی نه‌وی که هه‌ندیک کات
پنی ده‌لێن «په‌په‌وی سه‌رپهرشتی»، نه‌مه‌ش به
مانای رێکخستنی سه‌رپهرشتی و چاودیری دیت.

بۆچی خه‌لک ده‌چیته ژیر سه‌رپهرشتی و چاودیرییه‌وه؟

کومه‌له هۆکاریکی ژور هه‌یه که نه‌وه‌ پروون
ده‌کاته‌وه بۆچی خه‌لکانیک له‌وانه‌یه بچنه
ژیر سه‌رپهرشتی و چاودیرییه‌وه. له‌وانه‌یه
له‌بهر نه‌وه بیت که خێزانه‌کی تو نه‌توانن
به‌شێوه‌یه‌کی ته‌واو و گونجاو سه‌رپهرشتی تو
بکهن یان له‌وانه‌یه هه‌ندیک جار شتی خراپ
رویداینت له‌ماله‌وه. هۆکار مکان هه‌ر چیه‌یک
بیت، نه‌وه ژور گرنگه که تو نه‌وه‌ت له‌ یاد

بیت که نه‌م شتانه خه‌تای تو نییه و له‌بهر نه‌وه‌یه که ژوریک
له منداڵان ده‌چنه ژیر سه‌رپهرشتی و چاودیرییه‌وه. چونه
ژیر سه‌رپهرشتی و چاودیری ده‌کریت هه‌ندیک کات ببینته
مایه‌ی سه‌رلێنیکچوون و نیگه‌رانی له‌بهر نه‌وه‌ی ژوریه‌ی
کات ته‌نها کهسانی پێگه‌یشته‌و بریار دهن سه‌بارت به
ژیانی تو، و مکوو نه‌وه‌ی که تو له‌وانه‌یه له‌کوئ بژیت
هه‌روه‌ها تو که‌ی ده‌توانیت دایک و باوکت یان خوشک
و براکانت ببینیت. له‌همان کاتدا، ده‌کریت که نه‌مه
فرسه‌تیکێ نوێ بیت بۆ ده‌ستپێکردنی ژیا‌نیکێ نوێ.
ژیانی تو به‌دلنایاییه‌وه جیاواز ده‌بیت، به‌لام ژوریه‌ی ژوری
که‌سانی گه‌نج ده‌لێن که ئه‌وان دلخۆش که چونه‌ته ژیر
سه‌رپهرشتی و چاودیرییه‌وه هه‌روه‌ها ژور باشتره له‌وه‌ی
که له‌گه‌ل خێزانه‌کاندا بژین.

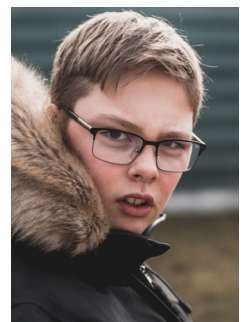
چ به‌شیک له یاسا کاریگه‌ری ده‌بیت له کاتیکدا که له ژیر سه‌رپهرشتی و چاودیریادیت؟

برگه‌ی 31 له یاسای منداڵانی سالی 1989-
فهرمانی سه‌رپهرشتی

نه‌مه له کاتیکدا به‌ دادگا «فهرمانی سه‌رپهرشتی»
ده‌ده‌کات بۆ تو، له‌بهر نه‌وه‌ی که ئه‌گه‌ری نه‌وه هه‌یه و
له‌وانه‌یه که تو توشی نازار ببیت له‌ پرووی جه‌سته‌یی و
سۆزداریه‌وه ئه‌گه‌ر تو له‌ ماله‌وه به‌مێنینه‌وه. نه‌مه مانای
نه‌وه‌یه که به‌ر په‌ر سیاریتی دایک و باوکیه‌تی بۆ تو
ده‌گوازیته‌وه بۆ ده‌سه‌لاتی خۆجیبی.
ئه‌گه‌ر تو له ژیر سه‌رپهرشتی ده‌سه‌لاتی خۆجیبدا
بیت، ئه‌وا تو و مکوو (مندالی سه‌رپهرشتیکراو) سه‌ر
ده‌کریت (نه‌مه زاراوه‌یه‌کی یاساییه بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی
که له ژیر سه‌رپهرشتیدان) هه‌روه‌ها ده‌سه‌لاتی
خۆجیبی رۆلی دایک و باوکی جێگه‌روه ده‌بینیت
ئه‌مه‌ش مانای نه‌وه‌یه که ئه‌وان به‌ر په‌ر سیاریتی تو
ده‌گرنه ئه‌ستۆ. و مکوو منداڵیک سه‌رپهرشتیکراو،
هه‌ندیک شتی دیاریکراو هه‌یه که یاسا ده‌لێت ده‌سه‌لاتی
خۆجیبی پێویسته هه‌موو کاریک ئه‌نجام بدات بۆ
دلنایوون له سه‌لامه‌تی تو هه‌روه‌ها بۆ نه‌وه‌ی به
باشترین شیوه چاودیری تو بکهن.

برگه‌ی 20 له یاسای منداڵانی سالی 1989-
سه‌رپهرشتی خۆبه‌خش

ئه‌گه‌ر تو له ژیر
سه‌رپهرشتیدا بیت به‌پنی
برگه‌ی 20 لێره‌دا دادگا
به‌شدار نابیت و دایک و
باوکت هێشتا لێره‌سه‌راویتی
یاساییان ده‌بیت به‌ر امه‌ر
به‌ تو، به‌ هاوبه‌شی له‌گه‌ل
ده‌سه‌لاتی خۆجیبی. نه‌مه
هه‌ندیک جار پرووده‌ات
کاتیک که دایک و باوکی
منداله‌که له‌ زینداندان،

یان له کاتیکدا که په‌یوه‌ندی که‌سی گه‌نج و دایک
و باوکه‌که په‌راوێت و به‌ر خراپی رۆیشته‌یت،
یان له کاتیکدا که که‌سی گه‌نج بێلانه و جیگا بیت.
هه‌روه‌ها له‌وانه‌یه نه‌مه روه‌ودات له‌کاتیکدا که که‌سی
گه‌نج داوای لێکریته که بچینه ژیر سه‌رپهرشتی و
چاودیرییه‌وه.

BECOME.
THE CHARITY FOR CHILDREN IN CARE
AND YOUNG CARE LEAVERS

6

بۆ زانیاری زیاتر
سهبارەت بە ھەر
شتیک لەسەر
پەرەوێی راستی
پەڕێندە بکە
بە ھێلی رێنمایی
چاودێری بە ژمارە
08000232033
لە
رۆژانی جگە لە
پشووێ ھەفتە
لەنیوان 10 ی سەر لە
بەیانێ - بۆ 5 ی سەر
لە نیوارە.

**Care
ADVICE LINE**
FREEPHONE
**0800 023
2033**

ئەمەش پێویستیەکانی جەستەیی و سۆزداری (عائفی)
دەگرێتەوە.

➔ ئەگەر تۆ باوەرت وابوو کە پێویستیت بە
یارمەتی ھەبوو سەبارەت بە ھەر شتیک لە پرووی
تەندروستی، ئەوەت لە یاد بێت کە تۆ مافی ئەوەت
ھەیە یارمەتی بدریت لەو بارەیدا. قسە لەگەڵ
بەخێوکارەکەت یان کارمەندی کۆمەڵایەتی خۆت بکە
لەو بارەیدا.

باشە، تۆ لە ژێر سەرپەرشتی و چاودێریدا ... مافەکانی تۆ کامانەن؟

ھەوانی خوش ئەوەیە کە تۆ کۆمەڵە مافیکی
زۆرت ھەیە، بۆیە دڵنیابەرەوە لەوەی کە تۆ
ناشنا بیت بەو مافانە بزانیت ئەو مافانەت
کامانە! ئەمانە ی خوارووە ئەو شتە
سەرەکیانە کە دەسلەلاتی خۆجێیی پێویستە
جێبەجێیان بکات بۆ تۆ:

➔ دڵنیابەرەوە لەوەی کە تۆ شوێنێکی سەلامەت
ھەبێت بۆ ژیا. (بروانە ژمارە چوار لە پەرەو
راستی بۆ زانیاری زیاتر سەبارەت بەم بابەتە).

➔ ئەوان پێویستە ئەو دڵنیابەرەوە کە تۆ
لە پرۆسەی خوێندندا بیت ھەروەھا ئەوان شتیکیان
ھەیە بەناوی پلانی خوێندنی کەسێ بۆ دڵنیابوون لە
جێبەجێکردنی پێویستیەکانی خوێندنی تۆ ھەروەھا
تۆ پشتیوانی و یارمەتی بدریت بۆ بەدەستھێنانی
ئامانجەکان.

➔ ئەوان پێویستە لەسەریان کە پێویستیەکانی
تایبەت بە تەندروستی بۆ بەتەمام بکەن. کە

کارمەندی کۆمەڵایەتی تۆ پێویستە:

کردنت بە خێزانی خۆت.

○ پلانی سەرپەرشتی و چاودێری تۆ بنوسیت.
کە تێیدا ھەموو پێویستیەکانی تۆ لەسەر چاود
بگریت، وەک تەندروستی و گەشەکردنی
تۆ، پەڕێندەییەکانی خێزانی، تۆ لە داھاتوودا
لە کوێ دەژیت، خوێندنی تۆ و ھەروەھا زۆر
شتی تریش. پلانی سەرپەرشتی و چاودێری
تۆ لەگەڵ تۆدا دەروا بەدرێژی مەنەوت
لە ژێر سەرپەرشتی و چاودێریدا. ئەو
بەلگەنامەیی تۆیە بۆیە زۆر گرنگە کە تۆ بە
کارمەندی کۆمەڵایەتی خۆت بلنیت کە چی
شتیک گرنگ ھەیە بۆ تۆ کە نوسراوەت لە
پلانیەکدا.

○ سەردانی تۆ بکات بە لایەنی کەمەو ھەر شەش
ھەفتە جارێک، کاتێک کە سەردانت دەکەن،
پێویستە ئەوان ھەندێک کات لەگەڵ تۆ بەتەنھا
بەسەریەرن و لەگەڵت داوێش و بێکتر بناسن و
بەبێکتر ناشارن.

○ گوێ بگریت بۆ بیروراکان ھەروەھا زۆر بە
شێوەیەک راستەقینە مامەڵەیان لەگەڵدا بکات.
ئەوان پێویستە تۆ بەشداری بکەن لە بریارەکان
سەبارەت بە ژیا. تۆ ئەمەش شوێنی ژیا
تۆ دەگرێتەوە، ھەروەھا کێ سەرپەرشتی تۆ
دەکات، ھەروەھا خوێندنی تۆ و پاشان پەڕێندە

تۆ ھەروەھا پێویستە کە ئەم کارمەندەت ھەبێت:

سەرما بە کارمەندی کۆمەڵایەتی خۆت رابگەڕێت
دەتوانێت سکالا تۆمار بکەیت. پاشان ئەوان پێویستە
یارمەتی تۆ بدەن کە پەڕێندە بکەیت بە پشتگیریکار
ھەروەھا دوا ئەوەش پێت بلن کە چی بکەیت.

پشتگیریکار ھەبێت. ئێشی ئەوان بریتییە لەوەی
کە یارمەتی تۆ بدەن بۆ ئەوەی بیروراکان گۆی
لێبگیریت ئەگەر تۆ باوەرت وابوو کە بریار
بەدەستەکان گۆیستی تۆ نەبوان. پشتگیریکار
دەکرێت کە بێت و داوێش بەیەکەو یارمەتیت بدات
لە گەشتن بە پێداوێستیەکانی تایبەت بە سەرپەرشتی
تۆ. ئەوان یارمەتی و پشتیوانی بریارەکان دەدەن
کە تێیگەن لە ھەستی تۆ دەربارە شتەکان ھەروەھا
کە تۆ چیت دەوێت کە پۆت ئەنجام بدەن.

کارمەندی پێداچوونەوەی سەرپەرشتی (IRO) ھەموو
کەسێک کە لە ژێر سەرپەرشتیدا یە کارمەندی
پێداچوونەوەی سەرپەرشتی ھەیە، رۆلی ئەوان بریتییە
لەوەی کە دڵنیابەرەوە لەوەی کە کارمەندی کۆمەڵایەتی
تۆ ھەرچی بکە پێویست بێت ئەنجامی داو بۆ
یارمەتی تۆ.

ھەروەھا تۆ مافی ئەوەت ھەیە کە:

سکالا تۆمار بکەیت. تۆ مافی ئەوەت ھەیە کە بە
شێوەیەک فەرەمی سکالا تۆمار بکەیت دەربارە
سەرپەرشتی کردنی تۆ و دەسلەلاتی خۆجێی دەبێت
لەو ناگادارەت بکاتەو و پێت بلێ کە تۆ پێویستە
پەڕێندە بە کێو بکەیت بۆ ئەنجام دانی سکالا.